

SDRUŽENÍ NERATOV

Autorky: Monika Humplová, Veronika Řehořková
Katedra pastorační a sociální práce ETF UK, 2016/17

POPIS LOKALITY

- Osada Neratov dnes patří do obce Bartošovice v Orlických horách, v okrese Rychnov nad Kněžnou v Královehradeckém kraji.
- Neratov je historicky spojen s Mariánským poutním místem, jehož tradice sahá do 17.stol.
- Před 2. světovou válkou šlo o samostatnou pohraniční obec s několika stovkami stálých obyvatel.
- Po odsunu německého obyvatelstva v letech 1945-46 obec téměř zanikla. V roce 1989 v ní žili již jen dva stálí obyvatelé.

NERATOV (OKRES RYCHNOV NAD KNĚŽNOU)

SOUČASNOST

- V r. 1992 (11.9.) založil kněz Josef Suchár společně s několika rodinami nezávislé, nepolitické a nestátní Sdružení Neratov, jehož cílem je navrátit život vysídlené obci (zejména umožnit zde život a práci lidem s postižením či jinak znevýhodněným) a obnovit poničené poutní místo smíření.
- V srpnu 2016 bylo v Neratově přihlášeno asi 60 obyvatel k trvalému pobytu a zbytek tvoří rekreanti a chalupáři.
- Dle údajů ČSÚ je v obci Bartošovice cca 200 stálých obyvatel, průměrný věk 40 let, celkový přírůstek/úbytek obyvatel je vyrovnaný, nejvíce zastoupené ekonomické subjekty jsou v oblasti zemědělství, ubytování a stravování a podíl nezaměstnaných osob je 2,1% .
- Jediným sociálním podnikem je zde Sdružení Neratov, další je v 34 km vzdáleném Rychnově nad Kněžnou.

VÝCHOZÍ SITUACE PRO SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ

- Vysídlená obec
- Zničené poutní místo s tradicí sahající do 17.stol.
- Původní cíl občanského sdružení: obnovit zaniklou osadu a věnovat se pomoci potřebným
- Vyloučené sociální skupiny: opuštěné děti, děti s postižením, dospělí s mentálním hendikepem.
- Strategický plán rozvoje obce Bartošovice (2008-2015):
 - Nedostatečné zabezpečení zdravotních a sociálních služeb
 - Stagnace počtu stálých obyvatel a zhoršování demografické struktury
 - Chátrání neužívaných objektů

HLAVNÍ OBLASTI ČINNOSTI SDRUŽENÍ NERATOV

- Obnova poničeného poutního místa smíření
- Pomoc lidem s postižením a lidem, kteří jsou sociálně znevýhodněni
- Rozvoj plnohodnotného života v kdysi vysídlené osadě Neratov
- Pomoc opuštěným dětem a dětem s postižením

FORMY SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

- Pracoviště s chráněnými pracovními místy: kuchyň, hospoda, obchod, ubytování, zahrada, péče o zeleň, prádelna, úklid, občerstvení (Žamberk), montážní dílna – Žamberk, Králíky, Neratov, zahrada v Žamberku, řemeslné dílny (Kopeček v Bartošovicích v OH – označení výrobků certifikátem Orlické hory – originální produkt – dodržení tradičních postupů a co největšího podílu lokálních surovin a logo Bez bariér) – keramická, šicí, tkalcovská, zpracování vlny, tiskařská, košíkářská,
- Provozují chráněné bydlení – Domov
- Jsou zřizovateli neziskové speciální školy v Bartošovicích

FOTO – KLIENTI DOMOVA, ŽÁCI SPECIÁLNÍ ŠKOLY

POPIS SOCIÁLNÍHO PODNIKU

- **Zřizovatel:** Sdružení Neratov, občanské sdružení
- transformace na spolek 1.1.2014, od 28.2.2017 na zapsaný spolek
- Sdružení má k 31.12.2016 33 členů, výkonným voleným orgánem je 7mi členná Rada spolku a kontrolním orgánem je volená Revizní komise.
- Sdružení Neratov je podle jednotlivých činností rozděleno na 9 středisek. Každé má svého vedoucího (př. vedoucí chráněného bydlení tzv. Domova, vedoucí kuchyně a ubytování, vedoucí obchodu, vedoucí hospody, vedoucí řemeslných dílen tzv. Kopeček...). K 31.12.2016 má Sdružení 154 zaměstnanců, z toho 114 osob s postižením či zdravotně znevýhodněných. Oproti roku 2015 (78 pracovních míst) jde o 46% navýšení pracovních míst pro lidi s postižením.

ZHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

- **Soustavná ekonomická aktivita** → ANO, ve všech oblastech
- **Participace cílové skupiny do ekonomické činnosti** → ANO, ve všech oblastech zaměstnána cílová skupina – lidé s mentálním a zdravotním postižením
- **Demokratičnost podniku** → Sdružení má svou členskou základnu, jejíž členové jsou jen někteří zaměstnanci. Do rozhodování se promítají sympatie a antipatie související též s příbuzenskými vztahy uvnitř Sdružení. Cílová skupina – většinově mentální postižení – omezená způsobilost – nejsou členy Sdružení - tudíž neovlivňuje aktivity.
- **Využití místních zdrojů a místních podmínek** → VĚTŠINOVĚ ANO, 90%

FOTO – VÝROBKY A SLUŽBY

FOTO - ČINNOSTI

FOTO – MÍSTNÍ ZDROJE, KRAJINA

ZÁVĚR – ZHODNOCENÍ A NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ

- Koncept a potenciál rozvoje je dobrý – viz výroční zpráva, stále nové přibývajících výdělečné činnosti
- Návrhy ke zlepšení – dle vlastní zkušenosti z praxe – vybírat do vedoucích pozic jednotlivých činností oborově orientované pracovníky s rozhledem a tvůrčím potenciálem nebo alespoň spolupráce těchto vedoucích pracovníků se studenty daných oborů a využití jejich tvůrčích inovací k ekonomické zajímavosti a udržitelnosti dané činnosti
- Výrobky chráněných dílen promýšlet z hlediska estetiky a prodejnosti – vyrábět to, co skutečně může lidi zaujmout ke koupi nikoli, aby to byla koupě ze soucitu. Větší promýšlení designu – méně je často více, např. spolupráce se studenty UMPRUM – nabídka týdenních tvůrčích pobytů.

ZÁVĚR – ZHODNOCENÍ A NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ

- Zásobování obchodu –více sledovat co návštěvníci poptávají, spolupráce se správci ubytování
- Hospoda, Kuchyň – vedoucí by měl být člověk se zájmem o činnost, ale zároveň pochopením pro cílovou skupinu a být dobrým příkladem hodným následování, který dokáže motivovat k práci.
- Zahrada – omezit výběr zeleniny ve prospěch kvality, produkty, které v daných podmínkách dobře porostou a budou mít dobrou chuť.
- Sad – ovoce – moštárna, lihovar.
- Více se zaměřit na koncept a kvalitu stávajících produktů a služeb a ne tolik na další expanzi do jiných oborů.

POUŽITÉ ZDROJE

- Web: <https://www.neratov.cz/>
- Výroční zpráva 2016
- Rozhovor s členy sdružení a vedoucími pracovníky